

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Гуманітарний факультет
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
кандидат педагогічних наук
підполковник

 Олексій МІРШУК
15.06.2021

СИЛАБУС

СОЦІОГУМАНІТАРНІ ОСНОВИ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ перший (бакалаврський)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека
державного кордону

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 254 Забезпечення військ (сил)

ОПІ Лінгвістичне забезпечення та комунікація

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін,
Протокол від 15.06.2021 № 20

Харків 2021

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Чупрінова Наталія Юріївна
Наукова ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України, м. Харків, майдан Захисників України, 3
Адреса кафедри	Навчальний корпус №1, кабінет № 608
Контакти	
E-mail	chuprinova_n@ukr.net

Примітка

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників (НПП) кафедри, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту НПП.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону;	Цикл загальної підготовки
Блоків змістових модулів – 2	Спеціальність: 254 Забезпечення військ (сил)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 5		1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр:
Загальна кількість годин - 90		II
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції:
		24 год.
		Семінарські, практичні та групові заняття :
		24
		Контрольні роботи:
		4
		Самостійна робота
		36
		Індивідуальні завдання: немає
		Вид контролю: II семестр – залік 2 год

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: історія української державності, історія української культури у взаємозв'язках зі світовими культурними надбаннями, мова військово-професійного спілкування.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: під час вивчення дисципліни використовуються теоретичні знання та практичні навички, одержані здобувачами/ками вищої освіти у курсах «Філософія», «Соціологія», «Воєнна історія та історія українського війська»

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: сформувати здатність будувати професійну діяльність на принципах патріотизму та розуміння важливості соціальної ролі офіцера Національної гвардії України у питаннях захисту держави, її культурних цінностей; цінувати та зберігати наукові та культурні досягнення суспільства, шанобливо ставитися до ментальної і історико-культурної специфіки та традицій регіонів України, до ідеї збереження миру, цінностей демократії, гуманізму; спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, що необхідно командирові підрозділу НГУ для здійснення військово-професійної діяльності.

Завдання: визначати та аналізувати складні питання, що пов'язані з особливостями державного та етнонаціонального будівництва на землях України, особливостями української культури, закономірностями та тенденціями її розвитку у діалектичному взаємозв'язку з історією української державності та з європейським культурним простором;

аналізувати роль українського війська у боротьбі за державність на всіх основних історичних етапах його існування, роль українського етносу, нації, політичної нації у становленні та розбудові української державності;

опанувати цінності військової культури та військових традицій у історичному розвитку, їхні суттєві риси та впливів на військово-професійну діяльність офіцера Національної гвардії України;

спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, що необхідно командирові підрозділу НГУ для здійснення військово-професійної діяльності.

Компетентності, які формує дисципліна

Шифр компетентності	Зміст компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у сфері озброєння та військової техніки або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів військових та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 08	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати:

етапи та особливості державного та етнонаціонального будівництва на землях України;

особливості, закономірності та тенденції розвитку української культури у діалектичному взаємозв'язку з історією української державності та з європейським культурним простором;

найбільш відомих історичних, культурних діячів України;

ментально-психологічні особливості українського народу, чинники їхнього формування та вплив на політичну культуру українців;

основні етапи формування українського війська та його роль у будівництві держави на всіх етапах українського державотворення;

шляхи та тенденції розвитку української культури на тлі європейського культурного простору;

цінності військової культури та військових традицій, їхній вплив на військово-професійну діяльність офіцера;

особливості становлення державної мови в Україні;

стилі сучасної української мови, їхні основні характеристики та сфери застосування.

Уміти:

здійснювати військово-професійну діяльність на принципах патріотизму та розуміння важливості соціальної ролі офіцера Національної гвардії України у питаннях захисту держави її національних культурних цінностей;

пояснювати обставини, події минулого та сучасності, що вплинули та впливають на процес державного будівництва на українських землях;

спрямовувати підлеглих на виконання поставлених перед ними службово-бойових завдань з урахуванням історичної та культурної специфіки та традицій регіону;

моделювати свою професійну поведінку на шанобливому ставленні до ментальної і історико-культурної специфіки та традицій регіонів України, до ідеї збереження миру, цінностей демократії, гуманізму; толерантності у сприйнятті різних національно-культурних цінностей;

складати ділову документацію щодо особового складу (рапорт, автобіографія), писати есе за тематикою навчальної дисципліни.

Володіти:

здатністю аналізувати складні питання, що пов'язані з особливостями державного та етнонаціонального будівництва на землях України, особливостями та специфічними рисами української культури, закономірностями та тенденціями її розвитку у діалектичному взаємозв'язку з історією української державності та з європейським культурним простором;

здатністю пояснювати роль українського війська у боротьбі за державність на всіх основних історичних етапах його існування та усвідомлювати важливість військово-професійної діяльності у суспільстві;

здатністю розуміти цінності військової культури та військових традицій у історичному розвитку, їхні суттєві риси та впливів на військово-професійну діяльність офіцера Національної гвардії України;

здатністю спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Мати уявлення про (бути ознайомленим) :

події та факти історії української державності, стосунки України з суміжними державами ;

процеси розвитку української культури як оригінальної гілки слов'янської та світової культури;

різні стилі, види, жанри світового та українського мистецтва та їхню специфіку;

норми сучасної української літературної мови на всіх рівнях мовної системи;

основні вимоги культури фахового мовлення;

рекомендовану літературу з предмету;

методику написання реферативних робіт за обраною тематикою, з використанням підручників, довідників, конспектів лекцій, відповідних методичних посібників, Інтернет ресурсів;

методику проведення усних виступів перед особовим складом під час презентації власних доповідей, повідомлень за тематикою навчальної дисципліни, з використанням засобів наукового, публіцистичного стилів української літературної мови.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності» спрямована на підготовку курсантів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону», за спеціальністю «Лінгвістичне забезпечення та стратегічні комунікації»

«Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності» - комплексна дисципліна, що має важливе значення для професійної підготовки майбутнього офіцера Національної гвардії України, як військового професіонала, патріота, громадянина, здатного здійснювати військово-професійну діяльність відповідно до вимог сучасного суспільства та викликів сьогодення.

Дисципліна орієнтує на історико-культурні цінності, на цінності громадянського (демократичного) суспільства, сприяє формуванню гуманістичного та наукового світоглядів курсантів, відповідному фаховому і культурному рівню майбутнього військового професіонала.

Зміст дисципліни:

Аналіз походження України та українства. Витоки та історія формування українського етносу, нації, політичної (державної) нації. Етногенез та формування ментально-психологічних особливостей українців. Ментально-психологічні особливості українського народу як наслідок культурно-історичних, геополітичних та ін. чинників утворення нації. Становлення та еволюція української державності: основні етапи українського державотворення від княжої до Новітньої доби. Роль українського війська у державному будівництві на всіх історичних етапах боротьби України за свою незалежність.

Демократія, право та гуманізм: базові цінності європейської цивілізації. Зміст та значення європейських культурних надбань у певні історико-культурні етапи.

Шляхи та тенденції розвитку української культури у тісному взаємозв'язку з історією української державності, а також з європейським культурним простором; вітчизняні культурні досягнення та цінності від витоків до сьогодення, їхній вплив на формування національної та громадянської свідомості українців.

Військова культура як невід'ємна складова культурного поля української нації та західноєвропейського культурного простору, зміст та тенденції розвитку військової культури та військових традицій, їхній вплив на подальший розвиток національного війська та військової діяльності людства.

Мова у процесах українського націєдержавотворення. Становлення державної мови в Україні. Літературна мова –стрижневий чинник національної своєрідності. Мова військово-професійного спілкування як прояв державності. Сфери застосування української мови та відповідні стилі, їхні характеристики. Мовленнєва культура у професійній діяльності офіцера НГУ та її роль у підтримці іміджу держави.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Заняття 1. Лекція. Княжий період українського державного будівництва (IX – XIVст.). 1. Державотворення Київської Русі: геополітика, держава, військо. 2. Галицько-Волинська держава – наступник державотворчих традицій Київської Русі .	2	2				
Самостійне вивчення. Державотворення та націєтворення княжої доби (IX – XIVст.).. 1.Геополітичні фактори державотворення княжої доби. 2.Київська Русь – перший досвід функціонування держави. 3.Військо княжої доби.	3					3
Заняття 2. Семінар. Державотворення Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. 1. Геополітика та державне будівництво княжої доби (IX – XIVст.)... 2. Військова діяльність у державотворенні стародавніх слов'ян.	2		2			
Заняття 3. Лекція. XVI – XVIII ст - націєдержавотворення часів Козаччини та Гетьманщини 1.Від Козацької республіки до Української Гетьманської держави – важливий етап державотворення України. 2. Геополітика Гетьманської держави XVII – XVIII ст. Роль козацтва як військово-політичної сили у націєдержавотворенні.	2	2				
Самостійне вивчення. Державницькі ідеї політико-правових поглядах гетьманів України П. Сагайдачного, Б. Хмельницького; І. Виговського, П. Дорошенка, І. Мазепи, П. Орлика.	3					3
Заняття 4. Семінар. Козацтво та Гетьманство - каталізатор націєдержавотворчих процесів XVI – XVIII ст. 1. Запорізька Січ у козацькому державотворенні. 2. Козацько-Гетьманська держава: її створення й функціонування у геополітичному просторі XVII – XVIII ст. 3. Козацьке військо та його роль у процесі націєдержавотворення.	2		2			
Заняття 5. Лекція. Відновлення державності українського народу: 1917-1920 рр. 1.Національний Ренесанс на землях України (кін. XVIII- поч. XX ст.)- передумова відновлення державності 1917-1920 рр. 2.Пошук оптимальних моделей будівництва незалежної України: 1917-1920 рр. 3.Військове будівництво й українські збройні формування у процесах державотворення.	2	2				

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Самостійне вивчення. Латентний період державності на українських землях (кін. XVIII- поч. XX ст.). та еволюція державності України в першій чверті XX ст.. 1. Наддніпрянська та Галицька Україна: питання української державності в національно – визвольних ідеях та суспільно-політичному русі. 1. Державотворення України у складі СРСР (20-30 рр XXст). 2. Боротьба за українську державність на західноукраїнських землях у першій чверті XX ст..	3					3
Заняття 6. Семінар. Ідеї української державності періоду національного Ренесансу(кін. XVIII- поч. XX ст.) та державність України у першій чверті XXст. 1. Національно-державницька думка на землях України (кін. XVIII- поч. XX ст.). 2. Державотворення України часів Національної революції (1917-1920 рр). Збройна боротьба за українську державність. 3. Україна у складі СРСР (1920-1930 рр) та західноукраїнські землі у боротьбі за державність у першій чверті XXст.	2		2			
Заняття 7. Лекція. Друга світова війна (1939-1945рр) та українська державність. 1. Українське питання у міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Українська державність у роки війни. 2. Опір німецькому окупаційному режимові на українських землях. Збройна боротьба за відновлення самостійної соборної Української Держави у роки війни.	2	2				
Самостійне вивчення. Україна у повоєнний час (1945-1950 рр.). 1. Радянський тоталітаризм на українських землях у повоєнні часи. 2. ОУН-УПА в боротьбі з радянською владою.	2					2
Заняття 8. Семінар. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). та у повоєнний час 1. Українська державність напередодні та у роки Другої світової війни (1939-1945 рр) 2. Радянський партизанський рух та Діяльність ОУН в роки Другої світової війни 3. Україна у повоєнний час (1945-1950рр): військово-політичний аспект.	2		2			

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Заняття 9. Лекція. Незалежна Україна: сучасний етап державотворення та військового будівництва. 1. Незалежна Україна у новому геополітичному просторі. Збройні Сили та Національна гвардія України як фундамент державності. 2. Сучасна гендерна політика у армії. 3. Національна держава в умовах глобалізації.	2	2				
Самостійне вивчення. Україна в сучасному світі. 1. Глобалізація: сутність та прояви. 2. Військова глобалізація та її наслідки. 3. Антиглобалізм та національні рухи. 4. Гендерна політика у армії: світовий та вітчизняний досвід	2					2
Заняття 10. Семінар. Розбудова державності України на сучасному етапі. 1. Геополітичні фактори та процеси державобудівництва у сучасній Україні. 2. Реформування Збройних Сил та Національної гвардії України в сучасних умовах. Нова Воєнна доктрина. 3. Актуальні проблеми розбудови національної держави, збереження національної ідентичності в умовах глобалізації.	2		2			
контрольна робота Українське державотворення: етноісторичний, етнодержавний та військовий аспекти	2		2			
Разом за змістовий модуль 2.	35	10	12			13
Усього годин за БЗМ 1	42	12	14			16
Блок змістових модулів 2. Військова культура: загальнокультурний та національний контекст						
Змістовий модуль 3. Демократія, право та гуманізм: базові цінності західноєвропейської цивілізації. Формування військової культури: від витоків до сьогодення.						
Заняття 1. Лекція. Джерела формування європейської культури. 1. Ранні форми культури та античність – фундамент західноєвропейської культури. 2. Військова складова первісної культури та військові традиції античності.	2	2				

[illegible]

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Заняття 1. Лекція. Джерела формування та своєрідність української культури. 1. Історико-культурні чинники формування української культури. Сакральна та позасакральна культура Київської Русі. 2. Формування військових традицій у культурі Київської Русі.	2	2				
Самостійне вивчення теми. Синкретизм давньоруської культури. 1.Спадщина протокультур на теренах України у її впливі на давньоруську культуру. 2.Варязька складова та її вплив на державність та військову культуру Київської Русі. 3.Античність та візантійські впливи: писемність, вірування, мистецтво.	4					4
Заняття 2. Семінар. Культура України-Русі. 1. Витоки давньоруської культури. 2. Культурні досягнення русичів, їхня військова культура.	2		2			
Заняття 3. Лекція. Специфіка культури українського Ренесансу та епохи «українського (козацького) бароко» 1. Гуманістичні тенденції культури України XIVст.- першої половини XVIIст., як віддзеркалення європейського Ренесансу. 2. Козаччина як культурне явище. Культурні досягнення епохи «українського (козацького) бароко». 3. Козацькі військові традиції.	2	2				
Самостійне вивчення. Військове право на землях України доби Ренесансу. 1.Військове право на землях України: перший військовий статут (1535р) як результат впливу традицій римського права. 2. Основні положення статуту як підґрунтя для військового статуту сучасного українського війська.	3					3
Заняття 4. Семінар. Україна у XIV – XVIII ст.. 1. Ренесанс в українській культурі XIV – поч ХУІІ ст.. 2. Козацька держава: освіта, наука, книгодрукування, мистецтво. 3. Військова культура та військові традиції козаків.	2		2			
Заняття 5. Лекція. Українське національне Відродження в XIX – ХХІ.ст. 1. Утвердження української національної ідентичності: боротьба з асиміляцією в XIX ст та з тоталітаризмом у ХХ ст.. 2. Творення українського війська у ХХ ст.. та формування його національно-патріотичних традицій.	2	2				

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Самостійне вивчення. Україна та її армія у сучасності 1. Україна та її народ: демографічні процеси сучасності у їх впливі на обороноздатність країни. 2. Екологічні виклики та українське суспільство. Армія та екологічні ризики сучасної України. 3. Національний ВПК та науко-технічний розвиток країни.	3					3
Заняття 6. Семінар. Сучасний етап відродження української культури. 1. Тенденції розвитку української культури та держави у XIX – XXI ст..ст. 2. Україна її Збройні Сили, Національна гвардія у контексті національного та світового розвитку.	2		2			
Разом за змістовий модуль 4	22	6	6			10
Змістовий модуль 5. Мова у процесах українського націдержавотворення						
Заняття 1. Групове заняття. Роль державної мови у процесах українського націдержавотворення. 1. Становлення державної мови в Україні. 2. Літературна мова – чинник національної своєрідності. 3. Мова військово-професійного спілкування як прояв державності.	2		2			
Самостійне вивчення. Сфери застосування української мови та відповідні стилі. 1. Офіційно-діловий стиль. Реалізація офіційно-ділового стилю в ділових паперах. 2. Науковий стиль: функції, характерні ознаки, засоби. 3. Публіцистичний, художній стилі, їхні характеристики.	2					2
Заняття 2. Практичне заняття Мовленнєва культура у професійній діяльності офіцера НГУ та її роль у підтримці іміджу держави. 1. Культура писемного професійного спілкування: складання ділової документації щодо особового складу (рапорт, автобіографія) 2. Есе як засіб самостійного творчого мислення, з письмовим викладом власних думок. Написання есе за тематикою навчальної дисципліни.	2		2			
Заняття 7 Контрольна робота Військова культура: загальнокультурний та національний контекст.	2		2			
Разом за змістовий модуль 5	8		6			2
Усього годин за БЗМ 2	46	12	14			20-
ІНДЗ						
Залік з оцінкою	2					

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р
Усього годин за дисципліну	90	24	22	6	36	36

5. Самостійна робота.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час вільний від навчальних занять за розкладом. Без систематичної, безперервної самостійної роботи здобувачів вищої освіти протягом всього періоду навчання неможливо засвоєння ними програмного матеріалу.

Викладач/ка організує методичне керівництво та забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- подає рекомендації з методики вивчення дисципліни та окремих питань, видає завдання та контролює їх виконання;
- застосовує такі методичні прийоми викладення навчального матеріалу, які орієнтують здобувачів вищої освіти на роботу з літературою та самостійне здобування знань;
- аналізує та узагальнює досвід самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо вивчення матеріалу і вносить корективи у завдання; планування самостійної роботи здійснюється індивідуально кожним здобувачем/кою вищої освіти.

При самостійному опрацюванні питань здобувачі вищої освіти використовують рекомендовану літературу та можуть використовувати додаткову літературу, періодичні видання та ресурси INTERNET.

Кожне навчальне питання, що винесено на самостійне вивчення, здобувач/ка вищої освіти має опрацювати змістовно, відповідно до методичних рекомендацій щодо вивчення питань для самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності», які розміщено в системі дистанційного навчання: <http://sdn.ivc.com/>.

Перед виконанням самостійної роботи потрібно повністю ознайомитися зі змістом завдання, підібрати потрібну літературу, визначити всі параметри виконання завдання.

Самостійно отримані теоретичні знання здобувач/ка вищої освіти має використати за відповідною тематикою під час участі у проведенні семінарського заняття на репродуктивному/конструктивному/творчому рівнях відповідно форм (або методів) проведення заняття.

Перелік тем, які здобувач/ка повинен/а вивчити самостійно (з рекомендованою літературою):

1. Державотворення та українське військо [1, с.5-16]
2. Державотворення та націєтворення княжої доби (IX – XIV ст.) [1, с.8-16; 3.41-96].
3. Державницькі ідеї політико-правових поглядів гетьманів України П. Сагайдачного, Б. Хмельницького; І. Виговського, П. Дорошенка, І. Мазепи, П. Орлика [1, с.68-78].
4. Латентний період державності на українських землях (кін. XVIII- поч. XX ст.). та еволюція державності України в першій чверті XX ст. [1, с.83-85; 3, с.178-249, 302-318; 321-442].
5. Україна у повоєнний час (1945-1950 рр.) [1, с.130-133; 3, с.485-511].

6. Україна в сучасному світі[1,с.133-157; 3,с.566-648]
7. Військова культура у контексті первісної та античної доби[2,с.6-15]
8. Феномен середньовічної та ренесансної культур[2,с.38-48; 4,с.133-186;5,с.50-64,74-84].
9. Соціокультурні наслідки Першої та Другої світових війн[2,с.56-60]
10. Синкретизм давньоруської культури[2,с.81-84;4,312-366,5,с.71-74].
11. Військове право на землях України доби Ренесансу[2,с.100-102].
12. Україна та її армія у сучасності[2,с.117-122]
13. Сфери застосування української мови та відповідні стилі[6].

6. Політика курсу та оцінювання.

- Взаємодія всіх учасників під час вивчення курсу ґрунтується на принципах гуманізму, толерантності, плюралізму думок, взаємоповаги та самоповаги.
 - Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
 - Взаємодія у групі передбачає гендерно чутливу атмосферу, а саме - є неприпустимою дискримінація за ознакою статі, прояви сексизму, гендерної нерівності.
 - Курс передбачає роботу у команді та індивідуальну роботу.
 - Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
 - Якщо курсант/ка відсутній/ня з поважної причини, він/вона надають виконані завдання під час консультації викладача.
 - Під час роботи над індивідуальним завданням не допустимо порушення академічної доброчесності: неприпустимим є плагіат та інші форми нечесної роботи.
 - Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.
- Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

Застосовуються наступні форми контролю якості одержаних здобувачами вищої освіти знань:

- поточні опитування та оцінювання правильності виконаних завдань під час проведення семінарських занять;
- рубіжне оцінювання (модульний контроль)
- підсумковий контроль (залік)

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання курсантів/курсанток за результатами вивчення навчальної дисципліни «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності» здійснюється з метою перевірки знань, умінь та навичок курсантів/курсанток під час проведення практичних (семінарських, групових) занять, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи.

Завданням поточного контролю є перевірка рівня підготовленості курсанта/курсантки до виконання конкретної роботи: засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань та сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислювати сутність змісту матеріалу заняття, сформованості вмінь виконувати необхідні практичні навички і завдання, публічно чи письмово обґрунтувати власну точку зору, уміння працювати в команді, здатність нести відповідальність за надані рекомендації та прийняті рішення тощо.

Поточний контроль здійснюється на основі комплексного оцінювання діяльності курсанта/курсантки та набутих ним компетентностей (знання, уміння, навички тощо), що включає контроль вхідного рівня знань, якості виконання практичної роботи, рівень теоретичної підготовки та результати вихідного контролю рівня знань.

Поточний контроль результатів виконання завдань самостійної роботи здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є показником рівня засвоєння курсантами/курсантками навчальної програми та виконання вимог самостійної роботи курсантів/курсанток.

Оцінювання поточної успішності курсантів/курсанток здійснюється на кожному семінарському, груповому або практичному занятті за 4-бальною шкалою і заноситься в журнал обліку академічної успішності.

Компетентності, набуті здобувачем вищої освіти у процесі навчання з кожної теми навчальної дисципліни орієнтовно оцінюється за наступними критеріями:

5/"відмінно" – курсант/курсантка бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, аналізувати складні питання історії української державності, закономірності, тенденції та проблемні питання розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку, вільно використовує набуті теоретичні знання, демонструє здатність пов'язувати їх з майбутньою військово-професійною діяльністю, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем;

– 4/"добре" – курсант/курсантка добре засвоїв/ла теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3/"задовільно" – курсант/курсантка в основному володіє теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у курсанта/курсантки невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності

у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою військово-професійною діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2/"незадовільно" – курсант/курсантка не опанував/ла навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Про порядок проведення, зміст і критерії поточного контролю викладач/викладачка інформує курсантів/курсанток на першому занятті з дисципліни

Результати поточного оцінювання роботи курсанта/курсантки впродовж семестру мають бути задокументовані у Журналі обліку відвідувань та успішності здобувачів вищої освіти.

РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ (МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)

Рубіжний (модульний) контроль проводиться під час проведення практичних занять у вигляді контрольної роботи за тестами відкритої форми.

Метою проведення модульного контролю є перевірка та оцінка у курсантів/курсанток рівня сформованості знань та здобуття практичних навичок за результатами вивчення першого та другого блоків змістових модулів дисципліни; сприяння формуванню у курсантів/курсанток наукового і гуманістичного світоглядів, здатності будувати військово-професійну діяльність на принципах патріотизму та розуміння важливості соціальної ролі офіцера Національної гвардії України у питаннях захисту держави її національних цінностей.

Під час підготовки до модульного контролю курсанти/курсантки згідно тематики контрольної роботи поглиблено вивчають питання, які розглядалися в процесі проведення лекційних, практичних занять (семінарських, групових). При цьому, здобувачі вищої освіти використовують методичні рекомендації, що викладені в планах проведення семінарських занять, а також методичні рекомендації щодо опрацювання питань, які винесено на самостійне вивчення навчальною програмою дисципліни.

Під час підготовки до модульного контролю здобувачі вищої освіти мають можливість самостійно перевірити та оцінити свої знання за допомогою завдань для самоконтролю знань з дисципліни, використовуючи «Методичні вказівки та завдання для самоконтролю знань з дисципліни «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності» для курсантів денної та дистанційної форм навчання Національної академії Національної гвардії України», які розміщено в системі дистанційного навчання: <http://sdn.ivc.com/>.

Контрольна робота виконується у письмовій формі.

Завдання контрольної роботи виконуються кожним курсантом/курсанткою індивідуально та самостійно. Будь-яке спільне обговорення та виконання завдань контрольної роботи забороняється.

Оцінювання контрольної роботи відбувається за наступною системою:
 Оцінка “незадовільно” ставиться, коли виконано менше 60% запропонованих завдань;
 Оцінка “задовільно” ставиться у разі виконання 60 – 75% завдань.
 Оцінка “добре”, коли надані правильні відповіді на 76 – 90%.
 Оцінка “відмінно” ставиться, коли контрольна робота виконано якісно більше ніж на 90%.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ (ЗАЛІК)

Підсумкове оцінювання з дисципліни «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності» є обов’язковою формою оцінювання результатів навчання курсанта/курсантки та проводиться відповідно до навчального плану у формі диференційованого заліку.

Метою диференційованого заліку є перевірка рівня засвоєння курсантом/курсанткою програмного матеріалу з дисципліни, здатності використовувати отримані знання, уміння, навички для успішного здійснення подальшої військово-професійної або навчальної діяльності.

До підсумкового контролю допускаються курсанти/курсантки, які виконали усі види робіт, завдань, відвідали усі, передбачені програмою навчальної дисципліни аудиторні навчальні заняття та набрали за поточну успішність кількість балів, не меншу за мінімальну (див. Положення «Про оцінювання знань здобувачів вищої освіти за кредитно-модульною системою у Національній академії Національної гвардії України»).

При підсумковому оцінюванні враховуються присутність на заняттях та активність здобувача/здобувачки вищої освіти під час практичних занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями не за навчальним призначенням під час заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.

Диференційований залік проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, складеними відповідно до програми навчальної дисципліни.

Знання курсантів/курсанток оцінюються за чотирьохбальною системою оцінюється за наступними критеріями:

- 5/ “відмінно” ставиться, якщо курсант/курсантка у повному обсязі опанував/ла програмний матеріал; має повні, глибокі, правильні, міцні усвідомлені і оперативні знання і вміння; усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; здатний презентувати власну інтерпретацію (версію, розуміння, оцінку) явищ в галузі історії державності та культури; в змінній або новій ситуації самостійно (або при незначній допомозі викладача/викладачки) застосовує одержані знання та вміння, на їх основі уміє самостійно аналізувати, оцінювати історичні та культурологічні явища, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися різними джерелами інформації, логічно і грамотно, стосовно вимог до усної і письмової мови, викладати матеріал; допускаються одна дві незначні помилки, які курсант виправляє самостійно;

-4/“добре” ставиться, якщо відповідь в основному відповідає переліченим вище вимогам, але використовується деяка допомога викладача/викладачки в ході застосування знань та умінь у новій ситуації, а також при залученні інших джерел знань, відповідь повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими незначними помилками; допускаються одна - дві незначні помилки.

-3/“задовільно” ставиться у тому випадку, коли курсант/курсантка виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу (виявляє знання в основному на репродуктивному рівні); вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком; з допомогою викладача/викладачки курсант/курсантка здатний/на аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки; відповідь правильна, але недостатньо осмислена; у відповіді проявляється недостатньо глибоке розуміння матеріалу курсу, допускаються помилки при викладенні основних понять, в змінній ситуації знання і уміння застосовуються за допомогою викладача/викладачки.

-2/“незадовільно” виставляється у тому випадку, коли курсант/курсантка фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку; при репродуктивному відтворенні знань допускає суттєві помилки і не може їх виправити навіть за допомогою викладача/викладачки.

Оцінка може бути знижена при серйозних недоліках у навчальній діяльності, порушеннях навчальної дисципліни, норм моралі.

Підсумкова оцінка за дисципліну формується через розподіл балів між модульним контролем та за результатом заліку. Вона складається із суми середнього значення 40% середньої оцінки усіх оцінок модульних контролів та 60% оцінки заліку.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінювання знань суб'єктів навчання здійснюється відповідно до Положення “Про оцінювання знань здобувачів вищої освіти в Національній академії Національної гвардії України”. Знання здобувачів вищої освіти оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

Поточний контроль теоретичних знань та практичних навичок під час освоєння змісту курсу здійснюється шляхом вибіркового та/ або суцільного опитування, перевірки виконання завдань на самостійну підготовку та проведення загального опитування за темами занять.

Модульний контроль знань слухачів здійснюється шляхом накопичення і усереднення результатів поточного контролів і звітуванням здобувачів вищої освіти за матеріалом змістового модуля (проведення контрольної роботи).

Підсумкове оцінювання знань слухачів здійснюється шляхом накопичення і усереднення результатів поточного і модульного контролів і, звітуванням здобувачів вищої освіти за матеріалом усього курсу під час заліку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно "	Відмінно	90-100	Здобувач/ка вищої освіти виявив/ла всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв/ла основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив/ла творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв/ла взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Здобувач/ка вищої освіти виявив/ла систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував/ла уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв/ла літературу, рекомендовану програмою; засвоїв/ла взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75-81	Здобувач/ка вищої освіти виявив/ла загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив/ла низку помітних помилок; засвоїв/ла основну літературу, рекомендовану програмою; показав/ла систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D	Задовільно	66-74	Здобувач/ка вищої освіти виявив/ла

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
"Задовіль но"			знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився/(а)ся з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився/(а)ся з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив/ла значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
Е "Достатньо"		60-65	Здобувач/ка вищої освіти виявив/ла знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував/ла завдання, передбачені програмою; ознайомився/(а)ся з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив/ла помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Здобувач/ка вищої освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав/ла принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1-34	Здобувач/ка вищої освіти не мав/ла знань зі значної частини матеріалу; допускав/ла принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний/а

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			самостійно засвоїти програмний матеріал.

Примітка: Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем та заліком у співвідношенні 60% оцінки за практичні дії, семінарів, поточного контролю і 40% - результати заліку.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Чупрінова Н.Ю., Тробюк В.І. «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності. Частина 1. Українське державотворення: етноісторичний, етносторонній, військовий аспекти. Навч. посібник. Х.: НА НГУ, 2020. 167 с.
2. Чупрінова Н.Ю., Тробюк В.І., Соколовська Ю.В. «Соціогуманітарні основи військово-професійної діяльності. Частина 2. Військова культура: загальнокультурний та національний контекст. Навч. посібник. Х.: НА НГУ, 2020. 141 с.
3. Бойко О. В. Історія України. К., 2004. 656 с.
4. Закович М.М. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник К.: Тво «Знання», КОО 2002. 557с
5. Чупрінова Н.Ю., Соколовська Ю.В. Українська та зарубіжна культура. Навч. –метод. посібник. Харків: Академія ВВ МВС України, 2007. 162с.
6. Пелепейченко Л.М., Ткач П.Б., Ільченко О.А., Дорошина Л.Ф. Комунікативний аспект діяльності військового командира. навчальний посібник, Харків: НА НГУ, 2016. 287 с.

Допоміжна

1. Ващенко И. В. Олійник М. М. Сілантьєв В. І. Історія України. Курс лекцій. .Х., 2007. 318 с.
2. Чупрінова Н.Ю.. Кредитно-модульний курс з історії української культури для курсантів та студентів денної форми навчання. Навч. посібник. Х.: НА НГУ, 2016. 281 с.
3. Чупрінова Н.Ю. Роль культури як суспільного феномена у системі боротьби з ентропійними явищами сучасного українського соціуму (до проблеми забезпечення національної безпеки України гуманітарними засобами). *Науковий журнал «Virtus»*. Рубіжне : вид-во СНУ ім. Даля, 2017. №15. С. 42-45
4. Шейко В.М. Історія української культури. Монографія. Харків: ХДАК, 2001. 400с.
5. Чупрінова Н.Ю. Українська національна ідентичність у контексті культурної глобалізації проблеми та перспективи. *Науковий журнал «Virtus»*. Рубіжне : вид-во СНУ ім. Даля, 2018. №28. С. 59-64
6. Юрій М.Ф. Етногенез українського народу. К. : Кондор, 2008. 261с.

- 7.Чупрінова Н.Ю. Трансформація вищої освіти України в умовах глобалізації: виклики та перспективи. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько -політологічні студії*. Львів, 2019. № 26.С.87-94
- 8.Севрук І., Соколовська Ю. Чупрінова Н. Етичні виміри реалізації принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у секторі безпеки та оборони. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса,2019. №17. С.56-60
- 9.Чупрінова Н.Ю. *Загальнонаціональна ідентичність модерної української нації в умовах глобального світу*. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. Львів, 2020. № 28.С. 90-98.
10. Чупрінова Н.Ю. Духовна безпека України у контексті викликів сучасності. *«Наукове пізнання: методологія та технологія»*. Одеса, 2020. .Вип. 2(46) . С.53-63
10. Фігурний Ю.С. Український етнос у просторі і часі: українознавчі дослідження етнічних, державотворчих і націєтворчих процесів в Україні. К.: НДПУ, 2009.519с.
11. Історія України та її державності. Львів: нац. ун-т «Львів. політехніка», 2019.474с.
- 12..Історія українознавства .К.: Академія, 2011.510с.
- 13.Історія української державності Навч. посіб./укл. Т.В. Кузнець, Н.Л. Тацієнко. Умань: Видавець «Сочінський», 2012.288с.
- 14..Історія української державності. Умань: Видавець « Сочінський», 2012. 288с.
- 15.Крип'якевич І. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХ ст.). Львів, 2006. 263с.
- 16.Кацавець Р. Ділова мова. Сучасний вимір. К.: Центр навч. літ.,2017.196 с.
- 17.Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням. К.: Центр навч. літ.,2019.624 с.